

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

judcători – Elena Covalenco, Ion Arhiliuc, Iurie Diaconu, Ion Guzun,

a judecat în ședința publică recursul ordinar declarat de avocatul Marcu Victor, în numele inculpatului Spînu Liviu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2013, în cauza penală privindu-l pe

Spînu Liviu Liviu, născut la 21.12.1992, originar și domiciliat s. Zabriceni, r-nul Edineț.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 16.01.2013 – 28.03.2013*

2. *Instanța de apel: 19.04.2013 – 11.09.2013*

3. *Instanța de recurs: 06.11.2013 – 25.02.2014.*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Inculpatul Spînu L., escortat, și avocatul acestuia, Marcu V., care au solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Procurorul Graur D., care a solicitat respingerea recursului declarat de avocatul Marcu V. în numele inculpatului Spînu L. și s-a pronunțat pentru menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 28 martie 2013, Spînu L. a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art.188 alin.(3) lit.c) CP la 7 (șapte) ani închisoare,
- în baza art.187 alin.(2) lit.e), f) CP la 4 (patru) ani închisoare, fără amendă,

În baza art.84 CP prin cumul parțial, al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 10 (zece) ani închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Măsura preventivă aplicată lui Spînu L. s-a modificat în arest, luîndu-l sub strajă din sala de ședință.

Termenul executării pedepsei s-a calculat din 28 martie 2013, cu includerea termenului aflării sub arest de la 25.11.2012 pînă la 28.11.2012 și de la 30.11.2012 pînă la 03.12.2012.

Acțiunea civilă înaintată de Ciumac M. a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, la 23.11.2012, aproximativ pe la orele 20.00, Spînu L., avînd intenția de profit și îmbogățire, cu scopul însușirii în mod deschis a bunurilor altei persoane, aflîndu-se în apropierea stației de autobuze din centrul s. Zabriceni r. Edineț, l-a atacat pe cet. Ciumac M., locuitor al s. Zabriceni r-nul Edineț, aplicîndu-i o lovitură cu un obiect dur peste cap, în rezultat la ce victima a pierdut cunoștința. Spînu L. a sustras din buzunarul stîng - exterior al scurtei în care era îmbrăcat partea vătămată un telefon mobil de model "Fly", cu costul de 600 lei, 200 lei și 1000 ruble rusești, care conform cursului valutar din 23.11.2012, fiind echivalentă cu suma de 390 lei MD. În rezultatul acestor acțiuni părții vătămate Ciumac M. i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, și un prejudiciu material considerabil în suma totală de 1190 lei MD.

Tot el, continuîndu-și activitatea sa criminală, la 23.11.2012, aproximativ la ora 21.00, avînd intenția de profit și îmbogățire, cu scopul însușirii în mod deschis a bunului altei persoane, aflîndu-se pe teritoriul stadionului de fotbal din s. Zabriceni r-nul Edineț, i-a aplicat cîteva lovituri cu pumnul în față cet. Antoci R., locuitor al or. Edineț, în rezultat la ce victima a pierdut cunoștința, iar Spînu L. a sustras de pe mînă dreaptă a părții vătămate un inel din aur cu greutatea de circa 6 gr., brățara din aur cu greutatea de circa 12 gr., de la gît un lăntișor din aur cu greutatea de circa 17 gr.. În rezultatul acestor acțiuni părții vătămate Antoci R. i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare și un prejudiciu material considerabil în suma totală de 15000 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de avocatul Marcu V. în numele inculpatului Spînu L., solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Spînu L. să fie achitat pe art.188 alin.(3) lit.b) CP, deoarece în acțiunile lui nu sunt întrunite elementele infracțiunii imputate, iar acțiunile încadrate în baza art.187 alin. (2) lit.e,f CP să fie reîncadrate în baza art.187 alin.(1) CP cu numirea unei pedepse minimale fără privațiune de liberate.

În motivarea apelului a invocat că, concluziile instanței de judecată nu corespund circumstanțelor reale ale cauzei, deoarece atît la ancheta preliminară cît și în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu au fost prezentate probe care ar dovedi că inculpatul Spînu L. i-a cauzat părții vătămate Ciumac M. leziunile corporale grave și ar fi sustras bunurile acestuia.

La fel nici pe capătul de învinuire cu partea vătămată Antoci R. nu au fost acumulate probe care ar confirma că brățara, inelul și lăntișorul sustrate erau din aur, nu s-a apreciat costul acestor bunuri.

Totodată menționează că, instanța de fond nu a ținut cont că, Spînu L. nu a comis fapta cu descernămînt, nu a atins un anumit nivel de maturitate psihologică și fizică, cu toate că are 21 ani este elev în clasa XII. Consideră că, nu era capabil în deplină măsură să conștientizeze caracterul de fapt și pericol social al acțiunilor. Mai mult ca atît părțile vătămate nu au careva pretenții față de inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2013, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Marcu V. în numele inculpatului Spînu L., menținută sentința Judecătorei Edineț din 28 martie 2013 fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just concluzionînd că inculpatul Spînu L. a săvîrșit infracțiunile prevăzută de art. 187 alin.(2) lit.e), f), art.188 alin.(3) lit.c) CP, împrejurări care au fost constatate prin totalitatea de probe acumulate la dosar de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată. Careva temei pentru achitarea inculpatului de sub învinuirea adusă pe art.188 alin.(3) lit.c) CP și reîncadrarea acțiunilor acestuia din art.187 alin.(2) lit.e),f) CP nu a fost stabilit.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a ținut cont de circumstanțele cauzei, atitudinea inculpatului Spînu L. față de faptele săvîrșite, de personalitatea acestuia și gradul de pericol social al infracțiunilor săvîrșite de el, considerînd că nu este severă, deoarece a fost stabilită în limita minimă a sancțiunilor legilor respective.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de avocatul Marcu V. în numele inculpatului Spînu L., care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Spînu L. să fie achitat pe art.188 alin.(3) lit.b) CP, deoarece în acțiunile lui nu sunt întrunite elementele infracțiunii imputate, iar acțiunile încadrate în baza art.187 alin. (2) lit.e,f) CP să fie reîncadrate în baza art.187 alin.(1) CP cu numirea unei pedepse minimale fără privațiune de libertate.

În motivarea recursului invocă temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 10), expunîndu-și aceleași motive ca și în cererea de apel.

7. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) CPP, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărîri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale.

7.1. Recurentul invocă p.6) alin.(1) art.427 CPP - „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*”.

Colegiul lărgit constată că, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către inculpat în cererea de apel, constatînd că, instanța de fond corect a

stabilit împrejurările în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) CPP, le-a dat o apreciere justă, potrivit art.101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine, toate aspectele de fapt și de drept, și încadrând corect acțiunile inculpatului în baza art. 187 alin.(2) lit.e,f) și art.188 alin.(3) lit.c) CP.

7.2. De asemenea, recurentul invocă și pct.10) al aceluiași articol – „*s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*”.

Colegiul menționează că, în conformitate cu prevederile art. 414-417 CPP, instanța de apel urma să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Colegiul lărgit conchide, că în cauza dată instanțele inferioare n-au individualizat pedeapsa potrivit prevederilor art.7,61,75 CP, iar aceasta s-a soldat cu numirea pedepsei neechitabile.

Prin *critierii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 CP, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sînt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvîrșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvîrșite, se stabilește avînd în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvîrșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Colegiul lărgit constată faptul că, instanța de fond la stabilirea pedepsei incorect a recunoscut ca circumstanță agravantă – *săvârșirea infracțiunii din interes material*, circumstanță care nu este prevăzută în art.77 alin.(1) CP.

Or, potrivit alin.(2) al aceluiași articol, stipulează că, dacă circumstanțele menționate la alin.(1) sînt prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod în calitate de semne ale acestor componente de infracțiuni, ele nu pot fi concomitent considerate drept circumstanțe agravante.

În conformitate cu art.77 CP, enumerarea circumstanțelor agravante are caracter exhaustiv.

La stabilirea pedepsei instanțele judecătorești pot recunoaște ca agravante numai acele circumstanțe care sînt strict prevăzute de lege, stabilite de organele de urmărire penală și incluse în conținutul rechizitoriului (art.296 alin.(2)CPP).

Colegiul lărgit menționează că, infracțiunile săvârșite de inculpat reprezintă infracțiuni contra patrimoniului prevăzute în Capitolul VI al Părții Speciale a Codului Penal al RM, fiind fapte socialmente periculoase, săvârșite cu intenție sau din imprudență, care vatămă – în mod exclusiv sau în principal – relațiile sociale cu privire la patrimoniu.

În terminologia legii penale, noțiunea de patrimoniu are exact același înțeles care îi este dat în terminologia dreptului civil: „totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive, strîns legate între ele, aparținînd unor persoane fizice și juridice determinate (alin.(1) art.284 din Codul Civil al RM)”. În cazul săvârșirii infracțiunilor contra patrimoniului, anume patrimoniul (privit ca universalitate, ca unitate abstractă) constituie valoarea socială fundamentală vătămată sau periclitată prin aceste fapte.

În speța dată, se constată că instanța de fond a stabilit pedeapsa contrar prevederilor legale, stabilind incorect circumstanța agravantă indicată în partea descriptivă a sentinței - *săvârșirea infracțiunii din interes material*, care este un semn al componentei infracțiunilor imputate inculpatului. Această pedeapsă fiind menținută de instanța de apel, contrar prevederilor legale.

În atare situație, Colegiul lărgit conchide că, recursul declarat de avocatul Marcu V., în numele inculpatului Spînu L. urmează a fi admis, casată parțial hotărîrea atacată în partea numirii pedepsei, cu stabilirea pedepsei minime prevăzute de sancțiunea articolelor 187 alin.(2) lit.e,f) și art.188 alin.(3) lit.c) CP, pînă la introducerea modificărilor prin Legea nr.119 din 23.05.2013.

8. În conformitate cu art. 434, art.435 alin. (1) pct. 2) lit. c) CPP, Colegiul lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Marcu Victor, în numele inculpatului Spînu Liviu, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2013, în cauza penală privindu-l pe **Spînu Liviu Liviu**, în latura penală, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, conform căreia:

Spînu Liviu Liviu se consideră condamnat în baza art. 188 alin.(3) lit. c) CP la 7 (șapte) ani închisoare, în baza art.187 alin.(2) lit.e),f) CP la 3 ani închisoare, fără amendă.

În temeiul art.84 alin.(1) CP pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, se stabilește lui **Spînu Liviu Liviu** pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani fără amendă cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest decizia se menține.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **25 martie 2014 ora 9:30.**

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Elena Covalenco

Ion Arhiliuc

Iurie Diaconu

Ion Guzun